

FRANDO sacerdoti salutem et apostolicam benedictionem.

Si sanctorum memoriam veneramus, de quorum legimus morte et abscisione membrorum, si patientiam laudamus eorum, quos a Christi fide gladius nec ulla poena divisit, tu quoque, absciso naso et auribus pro Christi nomine, laudabilior est, qui ad eam gratiam pertingere meruisti quæ ab omnibus desideranda est, qua a sanctis, si perseveraveris in finem, non discrepas. Integritas quidem corporis tui diminuta est, sed interior homo, qui renovatur de die in diem, magnum sanctitatis suscepit incrementum: forma visibilis turpior, sed imago Dei, quæ est forma justitiæ, facta est in diminutione jucundior, in turpitudine pulchrior. Unde in Canticis canticorum glorietur Ecclesia dicens: « Nigra sum, filiæ Hierusalem. » Quod si interior species nihil passa est detrimenti, iis abscisionibus non est abscisum a te sacerdotale officium, quod proprium est sanctitatis, et non tantum consideratur in integritate membrorum quam in integritate virtutum. Unde imperator Constantinus Hierosolymitani episcopi cujusdam oculum pro nomine Christi erutum sæpe osculabatur, et exemplo Patrum atque documento majorum didicimus non auferri sacrum officium martyribus pro hujusmodi cæsura membrorum. Proinde, martyr Christi, confortare in Domino, magis credas in te nunc esse presbyteratus officium, quod prius olei unctione, nunc vero tibi est sanguinis tinctione commissum; et quanto minus habes quod possit auferri, tanto minus timeas prædicare quæ recta sunt, seminare quæ centuplicata reddentur. Scimus quidem te ab inimicis sanctæ Ecclesiæ semper inimicari atque affligi: sed tu ne eos timeas, neque perterrearis, quia nos tam te quam tua omnia sub nostra et sub apostolicæ sedis tutela cum magna charitate tenemus, et si in aliquibus tibi necessarium fuerit, apostolicam sedem appellare concedimus, et si ad nos et ad sedem nostram veneris, cum gaudio et magno honore suscipere parati sumus.

XX.

Privilegium Gregorii papæ VII, quo confirmat monasterio Cluniacensi omnia loca et monasteria jam acquisita, quæ et hic nominatim exprimit; item confirmat jus eligendi proprium abbatem, et advocandi quem maluerit antistitem pro consecratione ipsius, sicut et pro omnibus aliis consecrationibus et ordinationibus, etc.

(Anno 1075.)

[*Bullarium Cluniacense*, 18.]

GREGORIUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo filio **HUGONI** abbati monasterii sanctorum apostolorum Petri et Pauli, constructi in loco qui dicitur Cluniacus suisque successoribus ibidem regulariter promovendis in perpetuum.

Supernæ miserationis respectu ad hoc universalis Ecclesiæ curam suscepimus et apostolici moderami-

nem pro tuenda sacerdotum castimonia passus fuerat anno 1075, easque conscripserat sanctissimus pontifex non tantum ut gratularetur illi adeptam martyrii gloriam, sed etiam ut ecclesiasticis impe-

nis sollicitudinem gerimus, ut justis precantium votis attenta benignitate faveamus, et libramine æquitatis omnibus in necessitate positis, quantum Deo donante possumus, subvenire debeamus, præcipue tamen de venerabilium locorum stabilitate pro debito honore summæ et apostolicæ sedis, cui speciali jure adhærent, quantum ex divino adjutorio possibilitas datur, nobis pensandum et laborandum esse perpendimus. Proinde juxta petitionem tuam præfato monasterio cui tu præesse dignosceris, cum capellis circumjacentibus, videlicet Sanctæ Mariæ, Sancti Maioli et Sancti Odilonis, hujusmodi privilegia præsentis auctoritatis nostræ decreto indulgemus, concedimus atque firmamus, statuentes nullum regum vel imperatorum, antistitem, nullum quemcunque dignitate præditum, vel quemquam alium audere de his quæ eidem venerabili loco a quibuslibet hominibus de proprio jure jam donata sunt vel in futurum, Domino miserante, collata fuerint, sub cujuslibet causæ occasionisve ne specie minuere vel auferre, sive suis usibus applicare, vel aliis, quasi propriis de causis, pro suæ avaritiæ excusatione concedere. Sed cuncta quæ ibi oblata sunt vel offerri contigerit, tam a te quam ab eis qui in tuo officio locoque successerint, perenni tempore illibata et sine inquietudine aliqua volumus possideri; eorum quidem usibus pro quorum sustentatione gubernationeque concessa sunt modis omnibus profutura. Nominatim etiam confirmantes eidem monasterio Cluniacensi in comitatu Matisconensi cellam in honore sancti Martini, et ecclesiam juxta positam in honore sancti Joannis cum omnibus suis appendiciis Cavinias villam cum ecclesia, et villam Solestriacum cum ecclesia, et Sactiolam cum ecclesia, Galliniacum cum ecclesia, Rufiacum cum ecclesia, Masiliam Bargiserenam villam cum ecclesia, Clarmantum cum ecclesia, Curtirias villam, Paronam cum ecclesia, Arpogiaccum cum ecclesia, Darboniacum cum ecclesia, Betorniacum cum ecclesia, et ecclesiam Sanctæ Columbæ, Verreriam et Berguliensem villas, ecclesiam Sancti Laurentii, Castrum Lordonum Blanuscum, Costam cum ecclesia, Laisiacum cum ecclesia, monasterium Charum Locum cum omnibus ad se pertinentibus, cellam Regniacum cum omnibus sibi pertinentibus, ecclesiam Sancti Victoris cum omnibus sibi pertinentibus, cellam quoque Sancti Victoris in monte Algido cum omni sua pertinentia, ecclesias etiam et terras quæ juxta illam sunt pro quibus data est quondam ecclesia Sancti Gengulfi, Equirandam curtem cum ecclesia Sancti Andreæ, et cum aliis ecclesiis et appendiciis suis, novam villam in Petrogoico castro cum ecclesia, omnes quoque ecclesias et terras, seu quidquid præfatus locus habet in jam dicto comitatu.

In comitatu vero Cabilonensi cellam de Bello-

dimentis, quibus ob corporis deformitatem arceri ab altaribus posset, auctoritate apostolica ipsum minime innodatum declararet.

monte cum ecclesia Sanctæ Mariæ et omnibus ibi pertinentibus. ecclesiam de Cimpiloco cum suis appendiciis, curtem vocabulo Juliacum cum ecclesiis et terris eidem loco quondam ab episcopo Manasse collatis. Ecclesiam Sancti Gengulfi cum suis pertinentiis, cellam sanctorum martyrum Cosmæ et Damiani, et monasterium Sancti Marcelli cum omnibus suis pertinentiis, omnes etiam ecclesias et terras et quodcumque supradictus locus comprobatur habere in jam dicto comitatu.

In episcopatu Augustodunensi monasterium in Aurea Valle, quod vocatur Paredum cum omnibus suis pertinentiis; monasterium etiam Marciniacum cum omnibus suis, cellam de Oiadellis cum suis appendiciis, illas etiam terras et ecclesias quas Theodardus clericus contulit jam dicto Cluniacensi monasterio. Confirmamus etiam et corroboramus illam convenientiam nostra apostolica auctoritate quam fecit dominus Walterius Augustodunensis Ecclesiæ episcopus de monasterio Magatro ad suam ecclesiam pertinente cum omnibus ad ipsum pertinentiis. Burbonum monasterium cum suis pertinentiis, ecclesiam in villa quæ dicitur Melai et ecclesiam in villa quæ dicitur Simullai et ecclesiam Sancti Christophori juxta Castrum Caninum; et abbatiam Vizeliacensem, omnes etiam ecclesias et terras, et quodcumque supradictus locus Cluniacus videtur habere in eodem episcopatu. In territorio verbò Divionensi curtem Giuracum cum omnibus sibi pertinentibus. In pago Autissiodorensi, monasterium quod dicitur Sanctæ Mariæ ad Charitatem cum suis pertinentiis, Bonaiacum et monasterium Sanctæ Dei genitricis in Donziaco castro cum omnibus quæ in ipso episcopatu habere videtur Cluniacus. In comitatu Arvernensi, Silviniacum monasterium, ubi sancti Maiolus et Odilo requiescunt, cum ibidem pertinentibus, cellam quæ vocatur Firmitas, cellam quæ vocatur Scuriolas, ecclesiam Sancti Sulpitii in villa quæ dicitur Langiacus, cellulam quæ vocatur ad Boscum. Curtem quem vocant in Fridomonte, monasterium quod dicitur Ravis cum curte Lipsiaco et cum suis appendiciis, ecclesiam quæ vocatur ad Montes, monasterium Celsinianense cum cellis, ecclesiis, villis, terris et cum monasterio ubi requiescit sanctus Florus quod tradidit supradicto loco Eustorgius clericus cum omnibus sibi pertinentibus, mansiones in Brivatensi vico, monasterium quod dicitur Volta cum suis pertinentiis, Rocam fortem, cellam Reiliacum cum curte et omnibus ad eam pertinentibus, cellam Sanctæ Mariæ quæ vocatur ad Pontem, omnes quoque ecclesias et terras, et quodcumque videtur Cluniacus possidere in jam dicto comitatu. In episcopatu Nivernensi monasterium Sancti Salvatoris quod est intra muros, monasterium Sancti Stephani quod est in suburbio ejusdem civitatis, cellam Sancti Reveriani cum suis pertinentiis, ecclesiam quæ dicitur Lupertiacus quæ Fræmundus dedit cum suis pertinentiis, locum qui dicitur

Baiard; et obedientia quæ dicitur Villa. In comitatu Pictaviensi villam quæ dicitur Molgon. In episcopatu Sanctonico monasterium de insula quæ dicitur Aias, monasterium Sancti Georgii juxta castrum Didonium, monasterium Sanctæ Mariæ juxta castrum Berbeziacum, abbatiam sancti Joannis quæ vocatur Ingeriacus, abbatiam Malliacensem.

In abbatia autem Sancti Cypriani quæ est Pictavis, concedimus tibi quod antecessores tui ibi habuerunt. In episcopatu Lemovicensi monasterium Sancti Martialis. In episcopatu Engolismensi monasterium Sancti Mauriti quod est juxta castrum montis Berolti. In episcopatu Parisiensi monasterium de Longoponte. In episcopatu Trecassino monasterium Sanctæ Margaritæ cum his quæ ad illud pertinent. In episcopatu Suessionensi Conciacum villam quam dedit Theobaldus comes et uxor ejus Cluniacensi cœnobio. In episcopatu Petragorico ecclesiam Sanctæ Mariæ quæ dicitur Anessa. In episcopatu Cadurcensi abbatiam Sancti Petri de Moysiaco cum omnibus suis appendiciis; et monasterium quod dicitur Fiacus, et monasterium Caronnacum. Tolosæ monasterium Sanctæ Mariæ de Aurate, et in eodem episcopatu monasterium quod dicitur Lajad; et castrum quod dicitur Lordag, et terras quas Rogerius comes dedit Cluniaco in valle Javartensi. In pago Agisinensi monasterium quod dicitur Lairacum; et alterum quod dicitur Muiracum, et alterum quod dicitur Sancta Genevera, et monasterium quod dicitur Meediziacum. In pago Lecturicensi monasterium Sancti Genu. In territorio Ausciensi monasterium Sancti Orientii et ecclesiam quæ vocatur ad altum montem et monasterium quod dicitur Monasterium. Et monasterium Sancti Joannis quod dicitur ad Sanctum Montem cum suis pertinentiis. In territorio Bigorritano monasterium Sancti Licerii. In territorio Laccurrensi, in villa quæ vocatur Furcas ecclesiam Sanctæ Fidis, Ecclesias etiam villas et terras quascumque Cluniacus in Vasconia possidere comprobatur. In episcopatu Hispalensi monasterium Sancti Isidori martyris cum suis appendiciis. In episcopatu Vivariensi Misoscum, cellam de monte Rompono, cellam ad Fontes, cellam Rionis. In episcopatu Uticenci monasterium Sancti Saturnini cum castro Columcellas et curte Tueleta, et omnibus ad se pertinentibus ex utraque parte Rhodani fluminis. In episcopatu Nemausensi monasterium Sancti Ægidii. In Tricassinensi civitate monasterium sancti Amandi. In episcopatu Arausico cellam quæ dicitur Podiolenus, monasterium Sancti Pentaleonis. In Agapicensi episcopatu cellam Sancti Andreæ concessam Cluniaco a Ricaudo clerico; Ganagobiense monasterium; curtem Valentiolam. In Valentinensi episcopatu, villam quæ dicitur Ales et Montesium, monasterium Sancti Marcelli quod dicitur Salicetum. In episcopatu Viennensi monasterium Taherniacum; cellam quæ dicitur Causelle, villam Bracost, villam quæ dicitur Insula, cellam in

Candiaco. In episcopatu Lugdunensi monasterium quod dicitur de Amberta; cellam Talucellam Poliacum, cellam Artedunum, cellam cum, curtem Ambariacum, ecclesiam Sancti i, [ecclesiam quæ vocatur ad Oratorium, de Romanis, cellam Cavariacum, ecclesiam Gosan. Omnes quoque villas et terras quas ille moriens Cluniaco contulit. In Gratiano episcopatu cellam quæ vocatur Borgeterium quod vocatur Domena. In episcopatu ensi cellam quæ vocatur Portus. In episcopatu illensi cellam quæ vocatur Ramengas. In Lauris episcopatu monasterium quod dicitur Pateret quæ in Alsatia dederunt imperatores eidem cellam quæ dicitur mons Richeri et monasterium dicitur Romanum. In episcopatu Genevensi monasterium Sancti Victoris martyr. In Argentoratu monasterium Salsense. In Constantiensi cellam quæ dicitur Romisino. In episcopatu piensi monasterium Sancti Maioli. In episcopatu ausensi monasterium S. Marci. In Urbe na ecclesiam Sancti Gregorii. Juxta urbem am monasterium in honore Sancti Gabrielis torum Barnabæ et Lucæ. Præter ea, sicut diximus, quæcunque nunc habet aut in postero mino annuente, habere contigerit in quibus rebus mobilibus vel immobilibus. constituimus ut obeunte abbate non alius ibi que obreptionis astutia ordinetur nisi quem ejusdem cœnobii cum communi consensu unum timorem Dei elegerint. Et ad consecrandum ipsi fratres advocent episcopum quem voluerint. Nec quovis modo quisquam episcopus vel archiepiscopus locum ipsum seu capellas etas, videlicet Sanctæ Mariæ, S. Maioli et S. s, vel presbyteros ab abbate ibi constitutos. nichos ipsius monasterii excommunicare, vel e audeat, sed semper sub tutela et immunitate romana, soliusque Romani pontificis iudicio sentes, omnipotenti Domino quieti securique ant. A quocunque episcopo voluerint etiam in consecrationum in ipso loco agendarum, chrisileum sanctum, oleum infirmorum accipere; et consecrationis altarium et capellarum, seu iones monachorum. Concedimus tibi et ipsi Dili loco, et confirmamus apostolica auctoritate quocunque vel quandiu vobis placuerit per ipsum proprii numismatis vel monetæ quemadmodum privilegiis venerabilium prædecessorum nona comperimus vobis concessum et confirmasse, concedimus et confirmamus. Hæc igitur quæ ejus præcepti decretique nostri pagina est, tam tibi quam cunctis qui in eo quo es ordoque successerint, et eis quorum interesse in perpetuum servanda decernimus. Si quis regum, sacerdotum, clericorum, iudicum, ac rium personarum hanc constitutionis nostræ in agnoscens, venire contra eam tentaverit, illis honorisque sui dignitate careat, reumque

A se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et nisi ea quæ ab illo sunt male oblata restituerit et digna pœnitentia illicite acta deflexerit, a sacratissimo corpore et sanguine Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat atque in æterno examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus, sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia pacis inveniant.

Datum Lateranis, quinto Idus Decembris, per manus Petri sacræ Romanæ Ecclesiæ presbyteri cardinalis ac bibliothecarii, anno quarto pontificatus domni Gregorii papæ septimi, indictione XIV. Bene valete.

XXI.

B *Privilegium Gregorii papæ VII, per quod monasterium novum in suburbio Pictavicensi constructum a Willelmo comite Pictavorum, ad ejus preces, committit regendum perpetuo sancto Hugoni ejusque successoribus abbatibus Cluniacensibus.*

(Anno 1075.)

[*Bullarium Cluniacense, 20.*]

GREGORIUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo filio HUGONI abbati monasterii beatorum apostolorum Petri et Pauli constructi in loco qui dicitur Cluniacus.

Supernæ miserationis respectu ad hoc universalis Ecclesiæ curam suscepimus, et apostolici moderaminis sollicitudinem gerimus, ut justis precantium votis attentam benignitatem faveamus, et libramine æquitatis omnibus in necessitate positis quantum, Deo donante, possumus subvenire debeamus; præcipue tamen de venerabilium locorum stabilitate pro debito honore summæ et apostolicæ sedis cui speciali jure adhærent, quantum ex divino adjutorio possibilitas datur, nobis pensandum et laborandum esse perpendimus. Proinde juxta petitionem tuam et filii nostri Willelmi comitis Pictavorum, monasterio quod ipse comes in suburbio ejusdem civitatis, in honore beatorum apostolorum Joannis evangelistæ, Simonis et Judæ construxit. Nosque ut tibi ac tuis successoribus secundum Dominum perpetuo regendum committeremus exoravit. Hujusmodi privilegium præsentis auctoritatis nostræ decreto indulgemus, concedimus atque firmamus. Statuentes nullum regum et imperatorum, antistitem vel comitem, nullum quacunque dignitate præditum vel quemquam alium audere de his quæ a præfato comite, vel a quibuslibet hominibus eidem venerabili loco de proprio jure jam donata sunt, vel in futurum Domino donante collata fuerunt sub cujuslibet causa occasionisve specie minuere vel auferre, et sive suis usibus applicare, vel aliis quasi piis de causis pro suæ avaritiæ excusatione concedere. Sed cuncta quæ ibi oblata sunt, vel offerri contigerit, tam a te quam ab iis qui in tuo officio locoque successerint perenni tempore illibata et sine inquietudine aliqua volumus possideri. Eorum quidem usibus, pro quorum sustentatione, gubernationeque concessa sunt, modis omnibus profutura.

Item, constituimus ut, obeunte abbate, non alius ibi